

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΝΙΔΑ – ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΑ ΕΙΔΗ»

2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΛΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ

ΤΑΞΕΙΣ: Β'2 – Β'3

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2009-2010

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: ΧΡΥΣΟΥ ΣΓΟΥΡΩ – ΜΑΚΡΗ ΜΑΤΟΥΛΑ

*"Πρέπει να προχωρεί κανείς χωρίς σύγχυση στη μελέτη κάθε
εν ζωή όντος, διότι μέσα σε όλα εδρεύουν η φύση και η
ομορφιά"*

Ηράκλειτος

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Για το σχολικό έτος 2009-2010 τα τμήματα Β'2 και Β'3 επιλέξαμε να υλοποιήσουμε το πρόγραμμα «Η Ελληνική Πανίδα – Απειλούμενα Είδη» για τους εξής κύριους λόγους:

1. Το θέμα σχετιζόταν και αποτελούσε συνέχεια του περιβαλλοντικού προγράμματος που υλοποιήσαμε τη σχολική χρονιά 2008–2009 («Ζώα που ζουν κοντά στον άνθρωπο»).
2. Επιθυμούσαμε τη σύνδεση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα αλλά και τον περαιτέρω εμπλουτισμό γνώσεων και ερεθισμάτων στους μαθητές, ώστε να ενισχυθεί η ευαισθητοποίησή τους για την ελληνική πανίδα και την αξία της βιοποικιλότητας. Εξάλλου, το 2010 είχε ανακηρυχθεί έτος αφιερωμένο στη βιοποικιλότητα. Έτσι το πρόγραμμά μας ήταν επίκαιρο και συνδεόταν τόσο με τις πληροφορίες που δέχονταν οι μαθητές από τα Μ.Μ.Ε. όσο και με τα ενδιαφέροντά τους.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Βασικός σκοπός και επιμέρους στόχοι που θέσαμε ήταν:

- Να κατανοήσουν οι μαθητές την έννοια της βιοποικιλότητας.
- Να έρθουν σε επαφή με την ελληνική πανίδα, να αντιληφθούν την ποικιλία και την αξία της.
- Να διακρίνουν τα άγρια από τα εξημερωμένα ζώα και να γνωρίσουν κάποια από τα απειλούμενα είδη πανίδας της πατρίδας μας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Έχοντας ως επιλογή η ενασχόληση με το πρόγραμμα να έχει ευχάριστη και παιγνιώδη μορφή, ώστε να πετύχουμε κατά το δυνατόν «το τερπνόν μετά του ωφελίμου», οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν ήταν

μεταξύ άλλων: ανάγνωση βιβλίων, προβολή ντοκιμαντέρ, θεατρικά, μουσικοκινητικά, επιτραπέζια και παραδοσιακά παιχνίδια, κατασκευές, μελέτη πληροφοριακού υλικού διάφορων μορφών, φύλλα εργασίας κ.ά. Ανάλογα κεφάλαια από τα σχολικά μαθήματα αποτέλεσαν αφορμή για ομαδική διερεύνηση και επεξεργασία επιμέρους θεμάτων που σχετίζονταν με το πρόγραμμά μας.

Συνεργαστήκαμε με ΜΚΟ και άλλους φορείς που υλοποιούν σχετικές εκπαιδευτικές δράσεις, κάτι που εμπλούτισε τη διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος και επιπλέον βοήθησε τους μαθητές να αντιληφθούν την αξία του εθελοντισμού στον αγώνα για τη διάσωση της ελληνικής πανίδας (ιδιαίτερα των απειλούμενων ειδών). Επίσης, και φέτος το πρόγραμμά μας εντάχθηκε στο εθνικό θεματικό δίκτυο “Βιοποικιλότητα – Το Εργαστήρι της Ζωής” του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καστοριάς.

Η συνεχής αξιολόγηση με ποικίλους τρόπους μας βοήθησε να εντοπίζουμε αδυναμίες στην υλοποίηση του προγράμματος και να διερευνούμε το ποσοστό επίτευξης των στόχων που είχαμε θέσει.

Πιστεύουμε ότι η ποικιλομορφία των δραστηριοτήτων, που ενέπλεκαν άμεσα τους μαθητές μέσα από εναλλακτικές μορφές μάθησης, απέδωσε τελικά καρπούς και οδήγησε στην επιτυχία του περιβαλλοντικού προγράμματος.

Το πρόγραμμά μας διήρκεσε όλη τη σχολική χρονιά και ασχοληθήκαμε με αρκετά είδη της ελληνικής πανίδας. Οι απορίες, οι εμπειρίες και οι προβληματισμοί των μαθητών αποτέλεσαν σημαντικό παράγοντα υποκίνησής μας και εξασφάλισαν την ενεργό συμμετοχή τους με αμείωτη διάθεση.

Τα είδη που μας απασχόλησαν εκτενέστερα ήταν: ο λύκος, η αρκούδα, το δελφίνι, η χελώνα καρέτα–καρέτα, η φώκια μονάχους–μονάχους, το σκυριανό αλογάκι, το αγρίμι (κρητικός αίγαγρος), το κόκκινο ελάφι, το

πλατόνι (ελάφι της Ρόδου) και κάποια από τα απειλούμενα είδη πτηνών.

Θα θέλαμε βέβαια να έχουμε το χρόνο να ασχοληθούμε εκτενέστερα και με άλλα απειλούμενα είδη, τόσο σε ελληνικό όσο και σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο. Ίσως μπορέσουμε να συνεχίσουμε τις επόμενες σχολικές χρονιές...

Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικά οι δραστηριότητες και το υλικό για κάθε ένα από τα είδη που μας απασχόλησαν.

ΛΥΚΟΣ

Ο λύκος και η αλεπού είναι ίσως τα πιο γνώριμα άγρια ζώα στα παιδιά, καθώς αναφέρονται σε πολλά παραμύθια. Θέλοντας να διερευνήσουμε τις γνώσεις των παιδιών για τους λύκους, αρχικά τους δώσαμε ένα ερωτηματολόγιο (“Γνωρίζω το λύκο”) να απαντήσουν, χωρίς να έχει προηγηθεί καμία επεξεργασία. Τα αποτελέσματα, μολονότι αναμενόμενα, μας ξάφνιασαν σε κάποια σημεία. Για παράδειγμα, αναμέναμε τα παιδιά να γνωρίζουν ότι ο λύκος είναι σαρκοφάγο ζώο, ξαφνιαστήκαμε όμως όταν η πλειοψηφία δεν γνώριζε το τσακάλι ως συγγενικό του ζώο. Περιμέναμε ότι δεν θα έχουν ακούσει ίσως για το “Λύκειο Απόλλωνα”, όχι όμως και ότι δεν θα αναγνωρίζουν τη λέξη “σμήνος”. Οι απαντήσεις τους λοιπόν στα ερωτηματολόγια αποτέλεσε το εναρκτήριο λάκτισμα για την ενασχόλησή μας με το είδος αυτό.

Τα ίδια τα παιδιά ανυπομονούσαν να ερευνήσουμε και να συλλέξουμε περισσότερα στοιχεία για το λύκο, θέλοντας να επιβεβαιώσουν και τις απαντήσεις που τα ίδια έδωσαν. Από εκεί και πέρα τα πράγματα ήταν εύκολα, καθώς διερευνήσαμε μέσα από παραμύθια πόσο παρεξηγημένο ζώο είναι ο λύκος και γιατί οι παραμυθάδες του έδιναν για πολλούς αιώνες το ρόλο του «κακού» στις ιστορίες. Διαβάσαμε το παραμύθι «Ο Πέτρος και ο λύκος». Συμφωνήσαμε ότι το τέλος του ήταν απότομο και εργαστήκαμε ομαδικά γράφοντας το δικό μας τέλος για την ιστορία. Παίξαμε ένα δρώμενο με θέμα το λύκο που αναζητά φαγητό το χειμώνα

και πώς τον αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι. Φτιάξαμε αφίσα για την τάξη μας στην οποία ομαδοποιήσαμε τις βασικότερες γνώσεις που αντλήσαμε. Μιλήσαμε για τις περιβαλλοντικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται για τη διάσωση του είδους. Φτιάξαμε μάσκες (για τις Απόκριες). Παίξαμε ομαδικά παιχνίδια στην αυλή του σχολείου («Λύκε, λύκε είσαι εδώ;», «Ο κακός λύκος και τα εφτά κατσικάκια»). Γράψαμε μηνύματα του λύκου για τους ανθρώπους. Και φυσικά συζητήσαμε και για συγγενικά ζώα (αλεπού, τσακάλι, σκύλος), τις ομοιότητες και τις διαφορές τους. Τέλος, επεξεργαστήκαμε φύλλα εργασίας με τα οποία επιβεβαιώναμε τις γνώσεις μας.

Μετά από αρκετό καιρό καλέσαμε τους μαθητές να ξανασυμπληρώσουν το αρχικό ερωτηματολόγιο. Επιβεβαίωσαν τις προσδοκίες μας ότι οι δραστηριότητες θα είχαν θετικό αποτέλεσμα, αφού η συντριπτική πλειοψηφία (97%) τους απάντησε σωστά.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**Λύκε, λύκε, είσαι
εδώ;**

**Κινδυνεύω να
χαθώ!!!**

Λύκος

Κανένα άλλο ζώο δεν έχει πλουτίσει τους μύθους και τις παραδόσεις των λαών όλου του κόσμου όπως ο λύκος. Σύμβολο δύναμης και ελευθερίας στοιχειώνει με την παρουσία του θρύλους και παραμύθια εδώ και χιλιάδες χρόνια.

Ο λύκος υπήρξε το θηλαστικό με τη μεγαλύτερη γεωγραφική εξάπλωση στον πλανήτη μας. Πριν από μερικούς αιώνες ο λύκος ζούσε σε όλα τα μέρη του Βόρειου ημισφαιρίου του πλανήτη μας.

Στις μέρες μας ο «κακός λύκος» των παραμυθιών δεν είναι παρά ένα τρωτό είδος που χρειάζεται προστασία. Στην Ελλάδα, ο λύκος χαρακτηρίζεται επίσημα «τρωτό» είδος από το 1993.

Ο λύκος αποτελεί τον μεγαλύτερο σε μέγεθος εκπρόσωπο της οικογένειας των κυνοειδών, ανήκει δηλαδή στην ίδια οικογένεια με το σκύλο, το τσακάλι, την αλεπού.

ENCARTA-MICROSOFT

ΚΟΓΙΟΤ

ΝΤΙΝΓΚΟ

ΑΛΕΠΟΥ FENNECH

Είναι ζώο που ζει στο δάσος, θυμίζει πολύ ένα μεγάλο άγριο σκύλο και εξαπλώνεται σχεδόν σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα βόρεια της Βοιωτίας.

Ζει συνήθως στις ορεινές περιοχές αλλά το χειμώνα κατεβαίνει χαμηλότερα στο δάσος.

Το μήκος του σώματός του μπορεί να φτάσει το ενάμισι μέτρο (περίπου όσο ένα μικρό παιδί) και το βάρος του στα 80 κιλά (όσο το βάρος 3 ή 4 παιδιών). Η διάρκεια ζωής του φτάνει τα 16 χρόνια.

Έχει ψηλά πόδια με φαρδύ πέλμα που του επιτρέπουν να περπατά με άνεση στο χιόνι. Διαθέτει μεγάλο κεφάλι και δυνατές σιαγόνες. Το δάγκωμά του έχει απίστευτη δύναμη. Καθημερινά διανύει μεγάλες αποστάσεις για να βρει την τροφή του και μπορεί να αναπτύξει ταχύτητα 40-50 χιλιομέτρων. Οι λύκοι χρησιμοποιούν όλες τους τις αισθήσεις για να εντοπίσουν και να καταδιώξουν τη λεία τους. Εντοπίζουν κινούμενα αντικείμενα από πολύ μεγάλες αποστάσεις και διαθέτουν ικανοποιητική νυκτερινή όραση, γι' αυτό μπορεί να κυνηγάει τη νύχτα. Επίσης, βλέπει τα χρώματα! Οι πιο ανεπτυγμένες αισθήσεις τους είναι η ακοή και η όσφρηση. Η ρινική κοιλότητα του λύκου είναι 14

φορές μεγαλύτερη από του ανθρώπου, γι' αυτό έχει τόσο μεγάλο ρύγχος και μπορεί να μυρίσει το θήραμά του από 3 χιλιόμετρα μακριά.

Ο λύκος χαρακτηρίζεται από υψηλή νοημοσύνη και ανεπτυγμένη κοινωνική οργάνωση. Κοινό χαρακτηριστικό όλων των πληθυσμών του λύκου είναι η κοινωνική οργάνωση σε μικρές ή μεγάλες ομάδες, τις αγέλες. Στην ουσία οι αγέλες αποτελούνται από ζώα μιας οικογένειας. Κάθε αγέλη έχει τη δική της περιοχή. Το πιο δυνατό αρσενικό γίνεται αρχηγός της αγέλης.

Ο λύκος έχει εξελιχθεί ώστε να τρέφεται αποκλειστικά με σάρκες, είναι δηλαδή ζώο σαρκοφάγο. Παρ' όλ' αυτά τρελαίνεται για σταφύλια! Μέσα στην περιοχή του κυνηγάει μεγάλα και μικρότερα ζώα όπως ελάφια, αγριογούρουνα, ζαρκάδια, αγριόγιδα, λαγούς και ποντίκια. Στην Ελλάδα ο λύκος λόγω έλλειψης άγριων θηραμάτων αναγκάζεται να επιτεθεί και σε κοπάδια από γιδοπρόβατα, καθώς προσπαθούν να εξασφαλίσουν τροφή.

Κάθε ζευγάρι λύκων μένει μαζί για όλη του τη ζωή. Οι λύκοι ζευγαρώνουν νωρίς την άνοιξη (Φεβρουάριο ως Απρίλιο). Μετά από εγκυμοσύνη 2 μηνών, η λύκαινα γεννάει 3-7 μικρά. Σε δύο μήνες περίπου τα μικρά είναι σε θέση να φάνε κρέας. Την ανατροφή των μικρών αναλαμβάνουν εκτός από τους γονείς και η υπόλοιπη αγέλη. Τα μικρά μένουν με τους γονείς τους για ένα χρόνο τουλάχιστο. Η διασπορά των νεαρών λύκων, όταν συμβαίνει, αρχίζει από την ηλικία του ενός έτους. Τα νεαρά ζώα εγκαταλείπουν σταδιακά την περιοχή όπου γεννήθηκαν, σε αναζήτηση δικής τους επικράτειας.

Οι λύκοι επικοινωνούν μεταξύ τους με ποικιλία ήχων κυρίως όμως φανερώνουν τις διαθέσεις και τις προθέσεις τους με εκφράσεις του προσώπου και συγκεκριμένες στάσεις του σώματος.

Η κραυγή του λύκου δεν είναι τίποτα άλλο από κουβέντα που στήνει ο ένας λύκος με κάποιον άλλον. Αυτό και τίποτα άλλο.

Απειλές: Η ελάττωση της φυσικής λείας του λύκου (ελάφι, ζαρκάδι, αγριογούρουνο), οι παγάνες και τα δηλητηριασμένα δολώματα, η επέκταση της ανθρώπινης δραστηριότητας ακόμα και σε δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες περιοχές, τα μεγάλα τεχνικά έργα που υλοποιήθηκαν και συνεχίζουν να υλοποιούνται, χωρίς επαρκή περιβαλλοντικό σχεδιασμό, η διάνοιξη εκτεταμένου και ανεξέλεγκτου δικτύου δασικών δρόμων, η επέκταση των βοσκοτόπων και η μείωση των δασικών εκτάσεων, οδηγούν σταδιακά στην υποβάθμιση των βιοτόπων του λύκου απειλώντας την επιβίωσή του.

Υπάρχουν και άλλοι που διασταυρώνουν σκύλο με λύκο για να κάνουν λυκόσκυλο, γιατί αγνοούν ότι τα λεγόμενα λυκόσκυλα είναι ράτσα που αποκαλείται «Γερμανικός Ποιμενικός» και δεν έχει καμιά σχέση με τέτοιου είδους διασταυρώσεις.

Ο πληθυσμός του λύκου στην Ελλάδα, (δεδομένα 1999) εκτιμάται σε περίπου 700 άτομα (φθινοπωρινή περίοδος). Πλέον έχει εξαφανιστεί πλήρως από την Κρήτη και την Πελοπόννησο και καθώς είναι λίγα τα άτομα που έχουν απομείνει στην Ελλάδα θεωρείται απειλούμενο με εξαφάνιση είδος, που αξίζει την προστασία μας.

Στις μέρες μας υπάρχουν δύο είδη λύκων, ο γκρίζος λύκος και ο κόκκινος λύκος. Ο κόκκινος ζει μόνο στις νοτιοανατολικές ακτές των ΗΠΑ και στο Μεξικό, ενώ ο γκρίζος έχει εξάπλωση σε όλο σχεδόν τον πλανήτη. Στην Ελλάδα εμφανίζεται αυτό το είδος με καφέ τρίχωμα και γκρίζα ράχη.

Αν και συχνά οι λύκοι προκαλούν ζημιές στους κτηνοτρόφους, καθώς προσπαθούν να εξασφαλίσουν τη λεία τους και να επιβιώσουν, στην πραγματικότητα οι λύκοι φοβούνται τους ανθρώπους, τους μεγαλύτερους εχθρούς τους. Οι κτηνοτρόφοι, μάλιστα, αποκαλούν το

λύκο «στρατηγό» γιατί μπορεί να παρακολουθεί για αρκετές μέρες το κοπάδι χωρίς να κάνει τίποτα και να περιμένει να «χτυπήσει» την κατάλληλη στιγμή.

Οι ζημιές από λύκους στην Ελλάδα αποτελούν ένα υπαρκτό πρόβλημα, δεν είναι όμως κάτι καινούργιο, και σίγουρα υπάρχουν μέθοδοι πρόληψής τους όπως η χρήση των ελληνικών ποιμενικών σκύλων, με κατάλληλη εκπαίδευση και σωστή διατροφή.

Για την προστασία του λύκου υπάρχουν προγράμματα αρκετών περιβαλλοντικών οργανώσεων, όπως του ΑΡΚΤΟΥΡΟΥ, που δραστηριοποιείται από το 1998 για τη διατήρηση των πληθυσμών του λύκου σε όλη την Ελλάδα, με έμφαση στις περιοχές που αποτελούν βιότοπο του λύκου.

Ο «κακός» των παραμυθιών...

... είναι πράγματι τόσο κακός;

Τους τελευταίους 6–7 αιώνες τα παραμύθια, οι θρύλοι και οι παραδόσεις οδήγησαν τους ανθρώπους να μισούν το λύκο και να τον θεωρούν ως

ένα άγριο, αιμοβόρο και επικίνδυνο ζώο ακόμη και για τον ίδιο τον άνθρωπο...

Στην αρχαιότητα, ωστόσο, ο λύκος αντιμετωπιζόταν ως ιερό ζώο, που συμβόλιζε την Αξιοπρέπεια, την Περηφάνια, τη Γενναιότητα, την Αφοσίωση, τη Δύναμη, το Φως... (το όνομα του λύκου προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη «λύκη» που σημαίνει φως).

Στην αρχαία Ελλάδα ο λύκος ήταν το ιερό ζώο του θεού Ήλιου και του θεού Απόλλωνα, ενώ λύκοι συνόδευαν και τη θεά Άρτεμη στο κυνήγι.

Ο Λύκειος Απόλλωνας

Η λύκαινα Λούπα που ταιΐζει τα δύο αδέρφια Ρωμύλο και Ρώμο

Ο λύκος αποτελεί βασικό πρωταγωνιστή σε πολλούς μύθους του Αισώπου, καθώς και στις παραδόσεις, στις παροιμίες και στα παραμύθια της νεότερης Ελλάδας. Πολλά είναι και τα τοπωνύμια που υποδηλώνουν την παρουσία του λύκου στην Ελλάδα, όπως τα χωριά Λυκοτρίχι και Λυκοσάνη Δωδώνης, Λυκόστομο Καβάλας, Λύκος

Φιλιατών, Λύκοι Έδεσσας, Λυκοδρόμι Ξάνθης, Λυκόβρυση Αττικής και Λυκοποριά Κορινθίας, Λυκότραφος Μεσσηνίας, Λύκισσα Πυλίας, Λυκόσουρα Μεγαλόπολης, Λυκοτρύπι Ναυπλίας.

Παρά την ευρύτητα διαδεδομένη πεποίθηση ότι ο λύκος αντιμετωπίζει εχθρικά τον άνθρωπο η αλήθεια είναι ότι τον φοβάται και τον αποφεύγει. Οι συναντήσεις λύκου και ανθρώπων που καταγράφονται δεν γίνονται από την πρόθεση του λύκου να βλάψει τον άνθρωπο, αλλά από την ανάγκη του για την εξεύρεση τροφής προκειμένου να επιβιώσει. Η παρουσία του λύκου στα φυσικά οικοσυστήματα, όπως και κάθε άλλου ζωντανού πλάσματος, είναι απαραίτητη για την ομαλή λειτουργία των φυσικών διεργασιών. Η προστασία των "συγκατοίκων" του πλανήτη μας είναι υπόθεση όλων μας.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Έβαλαν το λύκο να φυλάει τα πρόβατα.

Γλίτωσε από του λύκου το στόμα.

Ο λύκος κι αν εγέρασε κι άλλαξε το μαλλί του μήτε τη γνώμη του άλλαξε μήτε τη λογική του.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Εκτός από τους κλασικούς μύθους του Αισώπου και τα γνωστά παραμύθια, κυκλοφορούν πολλά και αξιόλογα βιβλία με πρωταγωνιστή το λύκο σε νέες περιπέτειες...

Κάποια από αυτά είναι τα παρακάτω:

Ρένα Ρώσση – Ζαΐρη, «Ο τράγος και τα επτά λυκάκια», Μίνωας

Ευγένιος Τριβιζάς, «Τα τρία μικρά λυκάκια», Μίνωας

Δήμητρα Μήττα, «Ο χορτοφάγος λύκος», Ελληνικά Γράμματα

«Ο Πέτρος και ο λύκος», Παπαδόπουλος

Geoffroy de Pennart, «Ο καλόκαρδος λύκος», Παπαδόπουλος

ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟ ΛΥΚΟ

Τι ζώο είναι ο λύκος;

Φυτοφάγο Σαρκοφάγο Παμφάγο

Ποιο είναι το αγαπημένο φρούτο του λύκου;

Καρπούζι Μπανάνα Σταφύλι

Ποια από τις αισθήσεις του λύκου είναι πιο ισχυρή;

Όραση Ακοή Όσφρηση

Πού ζει ο λύκος;

Σε όλη την Ελλάδα
Σε μέρη της Βόρειας, κυρίως, και Κεντρικής Ελλάδας

Πώς ονομάζεται μια ομάδα λύκων;

Αγέλη Σμήνος Κοπάδι

Με ποιο άγριο ζώο συγγενεύει;

Ζαρκάδι Αρκούδα Τσακάλι

Με ποιο εξημερωμένο ζώο συγγενεύει;

Κατσίκα Σκύλος Γάτα

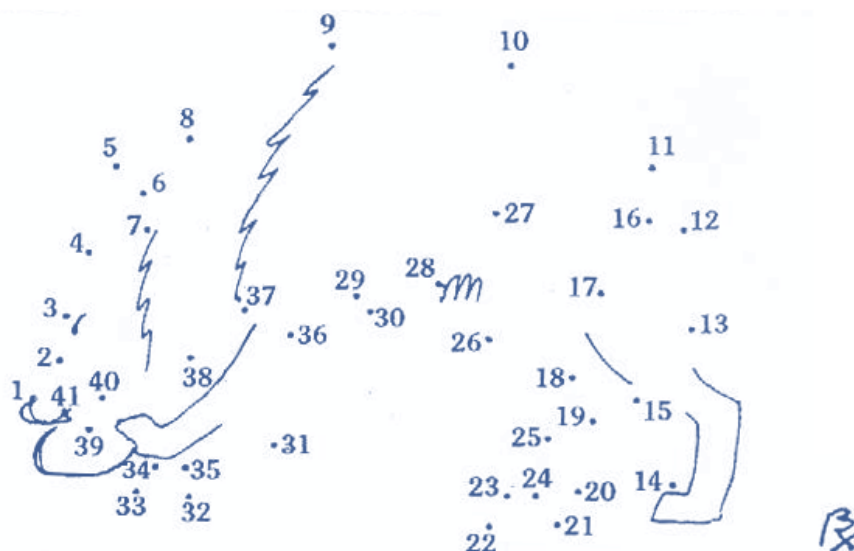
Ποιο είδος λύκου συναντάμε στην Ελλάδα;

Κόκκινο Κογιότ Γκρίζο

Ποιο θεό ονόμαζαν οι αρχαίοι Έλληνες «Λύκειο»;

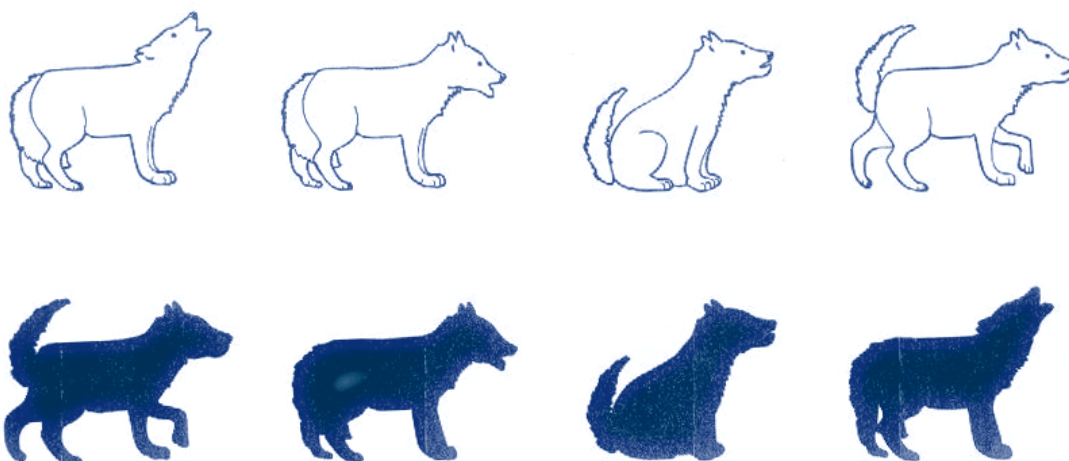
Δία Απόλλωνα Ερμή

ΒΡΕΣ ΠΟΙΟ ΖΩΟ ΕΙΝΑΙ

Ένωσε με τη σειρά τους αριθμούς από το 1 έως το 41 και βρες ποιο ζώο σχηματίζεται.

Ένωσε κάθε λύκο με τη σκιά του.

ΧΑΡΤΗΣ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ ΛΥΚΟΥ

Χρωμάτισε με δύο διαφορετικά χρώματα τις περιοχές μόνιμης και περιοδικής παρουσίας του λύκου.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

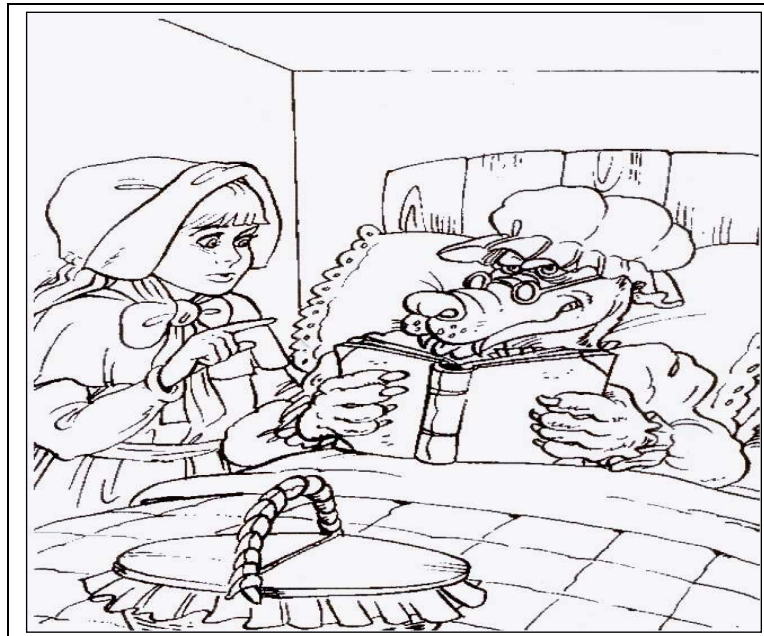
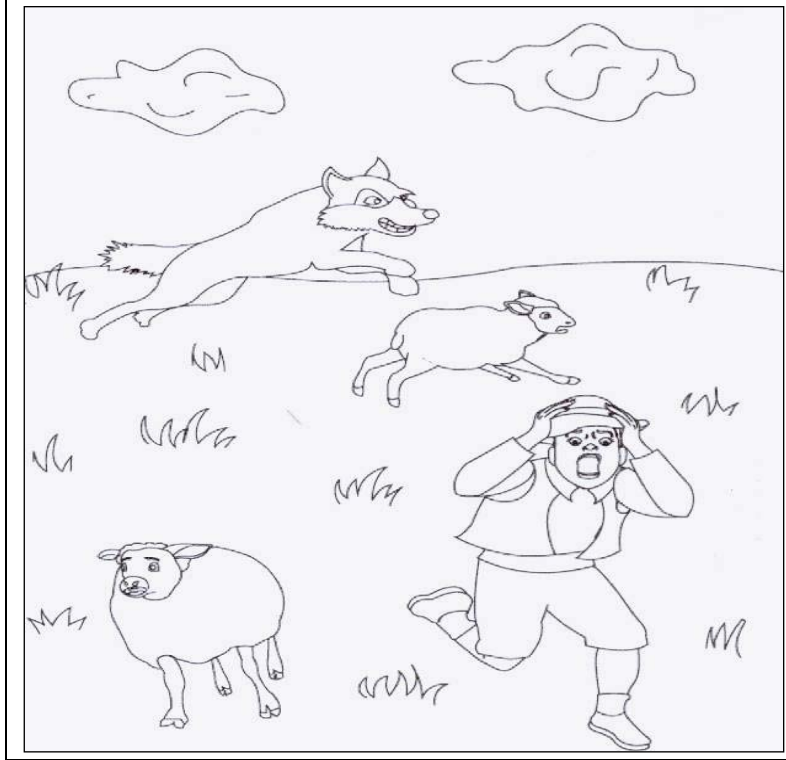
□ Έτσι αποκαλούν το λύκο οι βοσκοί, για τις προσεκτικές και μελετημένες κινήσεις του...

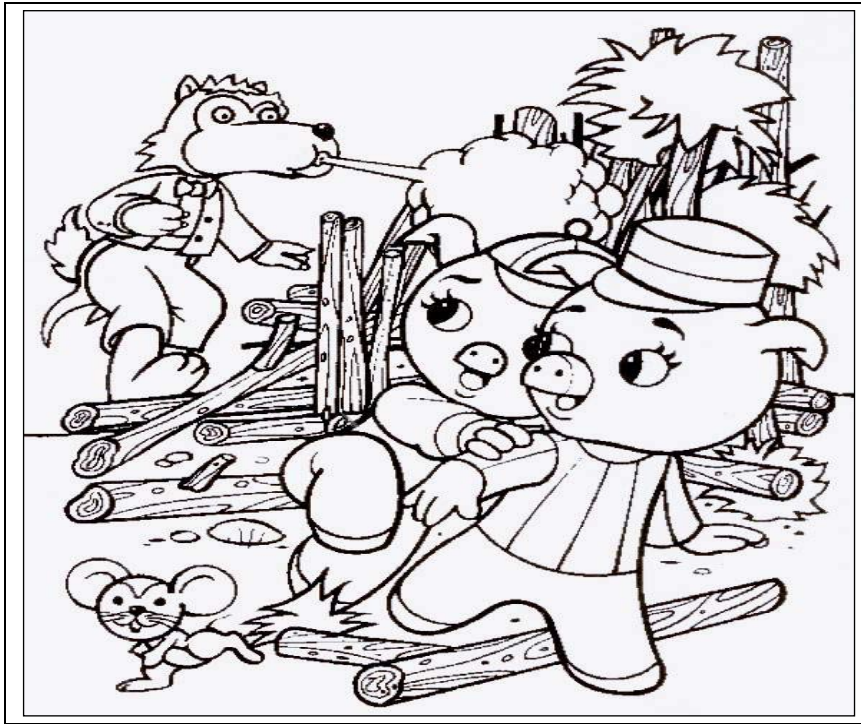
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

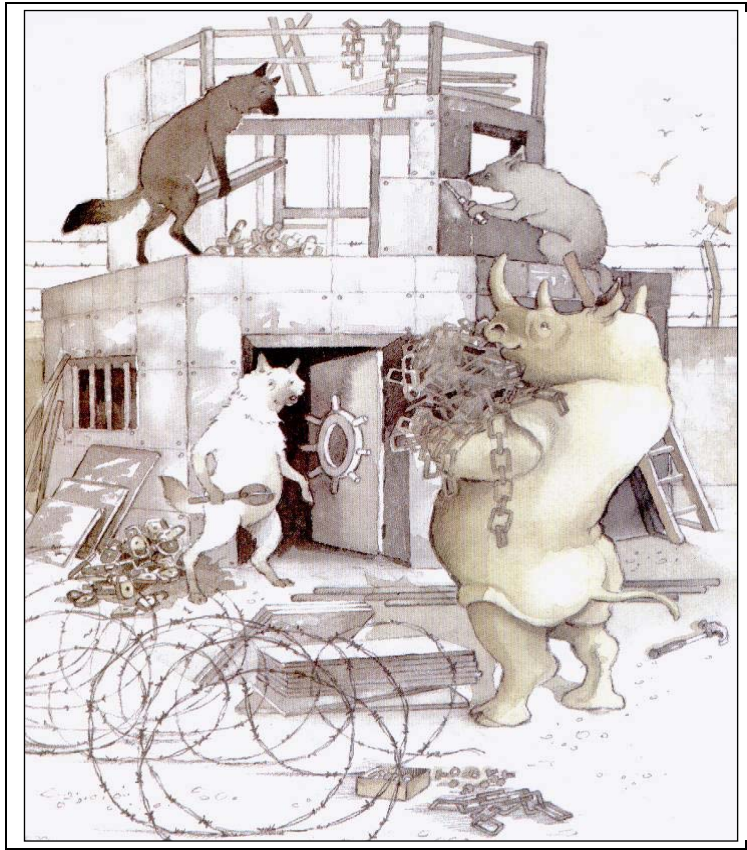
3. Παρ' ότι σαρκοφάγο ζώο, ο λύκος έχει ένα αγαπημένο φρούτο.
4. Τα μακριά του πόδια και τα ελαφριά του κόκαλα του επιτρέπουν να με ταχύτητα 40 χιλιομέτρων την ώρα.
5. Η λύκαινα είναι ένα από τα σύμβολα της αρχαίας, γιατί σύμφωνα με το μύθο αυτή ανέθρεψε τον ιδρυτή της το Ρωμύλο.
6. Οι λύκοι ζουν σε ομάδες, τις
7. Το σώμα του λύκου καλύπτεται από πυκνό
8. Ο λύκος στην αρχαιότητα θεωρούνταν ιερό ζώο του θεού
9. Όταν βρίσκει φαγητό, ο λύκος μπορεί να φάει και 7 κιλά κρέας σε ένα μόνο
10. Το βάρος του φτάνει από 15 έως κιλά.

Ποιο παραμύθι απεικονίζεται σε καθεμιά από τις παρακάτω εικόνες;

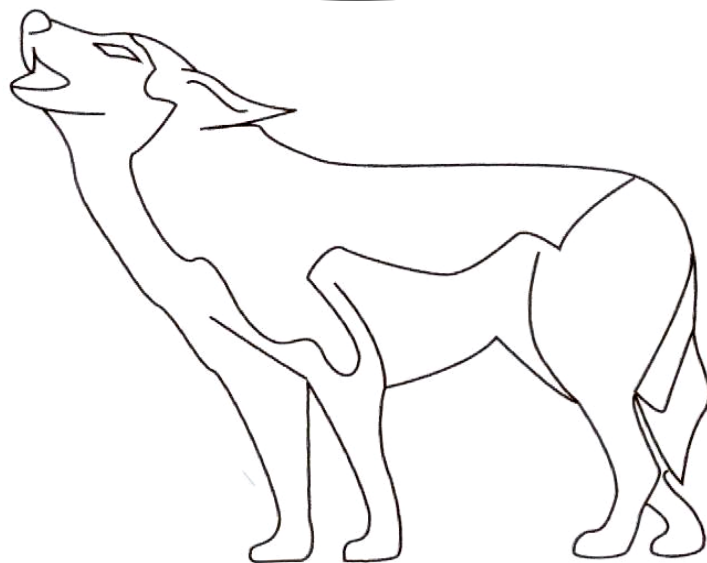
ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: «Η ιστορία μου ...»

Κάθε παιδί διαλέγει μια λέξη από το πλαίσιο, τη συνδυάζει με το λύκο και γράφει ένα επεισόδιο από τη ζωή του λύκου, όπως υποτίθεται ότι ο ίδιος τη διηγείται.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ: Τι θα είχε να πει ο λύκος στους ανθρώπους;

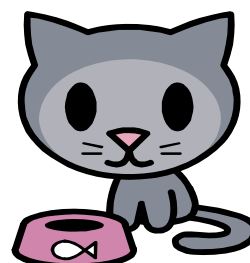
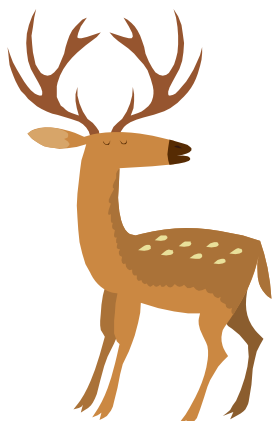
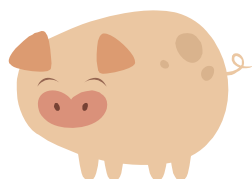
Λύκος	διακοπές	χασάπης	τρύπα
Σκουπίδια	βοσκός	χορτάρι	
Παραμύθι	νύχτα	φωτιά	νερό
Κοπάδι	βουνό	ζαρκάδι	ντουφέκι

Τι να σας πρωτοπώ...!!!
Ποια ιστορία μου να
πρωτοδιηγηθώ...!!!

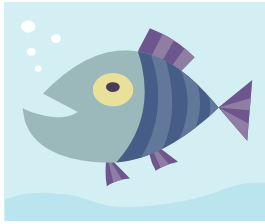

Ποια από τα παρακάτω ζώα συγγενεύουν με το λύκο;

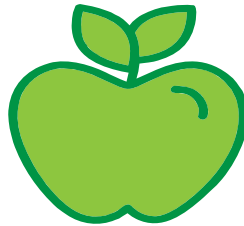
Μπορείς να βρεις
το ... σόι μου;

Τι τρώει ο λύκος;

ψάρια

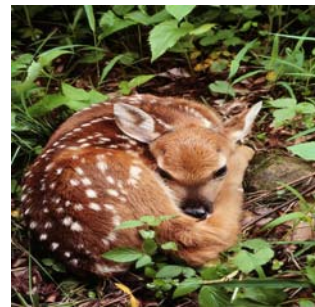
μήλα

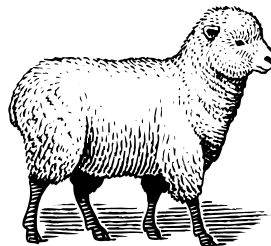
σταφύλια

γουρούνι

ελάφι

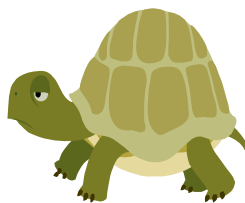

βελανίδι

πρόβατο

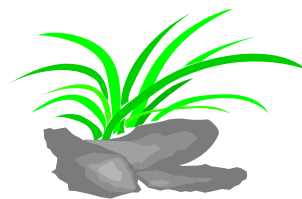

φίδι

χελώνα

λαγό

χόρτα

